

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Évesre 170.— L., félévre 95.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 270.— L.

FŐSZERKESZTŐ:

GYALLAY DOMOKOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

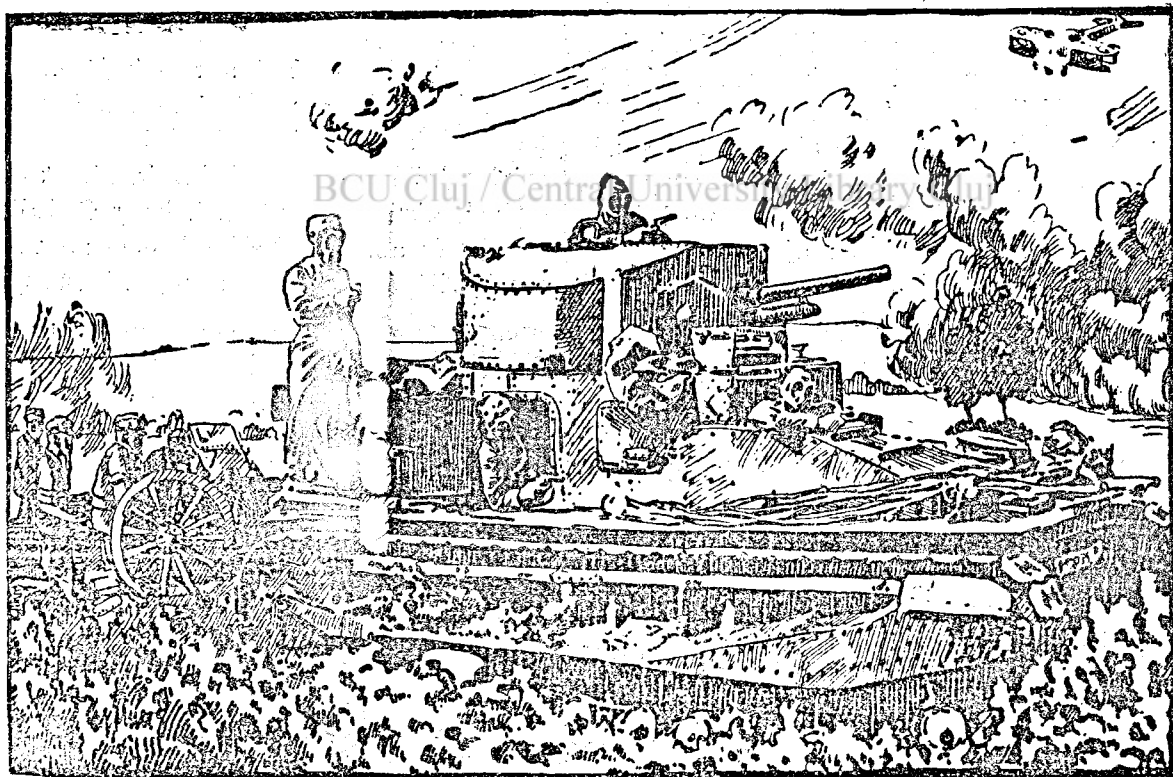
Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca)
5. szám.

Megjelenik minden szombaton.

A béke és a hadgyakorlatok

Tíz esztendő alatt, a békeszerződések aláírása óta, sok mindenben csaldok a világ népe. Már a békeszerződések kiinduló pontjai, Wilson hirhedt békeföltételei, jámbor óhajta-

több háboru, az emberiség vizsályait, ellentéteit békés eszközökkel fogják az ujjab nemzetek megoldani. A legyőzöttek is bizvást remélték, hogy a jobb belátás, az igazság ereje

A mostani hadgyakorlatok képe: gázmaszkos katonák óriási tankon nyomulnak előre a réten, jobb oldalon a repülőgépek mérgező bombákat dob le.

ának bizonyultak. Azóta egyik kiábrándulás a másikat követi a népek lelkében. És ezen a réten nincs különbség a győzők és legyőzöttek között, az emberiség mind a két felét egyformán győzri a bizonytalanság.

Most már mintha a győzők és legyőzöttek közötti reménysege is haldokolnék! Ez a köztudott reménység azzal biztatott, hogy nem lesz

és a megnövekedett emberszeretet fogja helyrehozni azokat a kegyetlen intézkedéseket, amelyek a háboru végén, a még frissen lángoló gyűlölet révén belekerültek a békeszerződésekbe.

És hol állunk most, tíz esztendő fordulóján?

Mindenünnen közeli háboru réme vigyá-

rog ránk. Felelős állásban levő vezető államférfiak hangoztatják itt is, ott is, hogy az emberiség mai útja a háboru örvénye felé kezd lejteni. Cikkek, könyvek jelennek meg a háboru közeledő rémségeiről.

S szónál, irásnál fenyegetőbben beszélnek a valóságok. Európa népei között a régiéknél is félelmesebb gyűlölségek lobognak. Az olaszok és franciák hatalmi féltékenysége léptenyomon megmutatkozik, a jugoszlávok mind dühösebben virosítják fogukat az olaszok és a velük tartó bolgárok ellen (már arról írnak a lapok, hogy az olasz és szerb határokon csapatösszevonások folynak). A csehek tüntető gyűléseket rendeznek az olaszok és németek ellen, a lengyelek egyformán bizalmatlansággal lesik az oroszok és németek mozdulatait.

S mindezek mellé most a német választások eredménye vert föl újabb háborus ijedelmet. Németország letiprói megdöbbenve veszik tudomásul, hogy a lezajlott választásokon veszedelmesen megerősödtek azok a pártok, amelyek a békeszerződések megtagadását vallják céljuknak. De örvendezője is akad a német választások eredményének: Olaszország az ő megváltozott helyzetében örömmel állapítja meg, hogy a németek újra frontot fognak csinálni a franciák ellen.

Mindezekkel a sötét valóságokkal szemben micsoda erőt képviselnek, micsoda reményt keltenek azok a tárgyalások, amelyek Genfben az Európai Egyesült Államok megvalósítása érdekében folynak? Ugy látszik az is csalódással fog járni az emberiségre nézve. Maga Briand, a terv kovácsolója is, elképedve lenedve kénytelen megállapítani, hogy a nemzetek nem szívesen törnek bele abba a járomba, amelyben voltaképpen Franciaország győzelmi szekerét kellene vonszolniok.

A népek igazi lelki ábrázata azokon a hadgyakorlatokon mutatkozik meg, amelyeket a hatalmak mostanság az új háborus eszközök begyakorlására rendeznek. A tank, repülőgép és mérges gáz a jövő háborujának három gyilkos fegyvere uralkodik a mostani manővereken. Ezek vették át a főszerepet a hadvezérel emberpusztító számításában.

Mi, kisebbségi sorsunk bénaságában, alig tudunk hatással lenni a népek jövődjének alakulására. De a mostani feszült hangulatra figyelniünk s annak várható következményeit mérlegelniünk kell, lapok hireit, rádiók üzenetét nekünk is tudniunk kell, hogy élethajónkat a béke és a hadgyakorlatok eme rosszra menendő világában helyesen tudjuk kormányozni.

Egy lépéssel előre!

A népkönyvtárak ügyében örömhír érkezett, egy miniszteri rendelet, amely könyvtármozgalmunknak újabb lehetőségeket nyit. Mindeztidáig két fronton szolgálták azt a célt, hogy a falvak magyar népe könyvhöz jusson; az egyik mozgalmat, az eszme ismertetését, épp a Magyar Nép vezette, a másik vonalban, a gyakorlati megvalósítás terén közéleti férfiak, névszerint Gyallay Domokos, dr. Sulyok István és dr. Görög Ferenc munkálkodtak.

Most az erdélyi minisztérium részéről egy olyan lépés történt, amely nagy mértékben elősegíti, hogy a községek önmagukat könyvvel láthassák el. Ugyanis dr. Moldován Valér, Erdély minisztere, körrendeletet küldött szét a községekbe s kötelezi a bírót, hogy állapítsák meg, mi lett a régi magyar könyvtárakkal, a fennmaradt könyveket hozzák rendbe és gondoskodjanak arról, hogy minél többen olvassák. A miniszteri rendelet úgy született

meg, hogy e cikk írója felkereste dr. Moldován Valért, ismertette előtte a volt magyar népkönyvtárak sorsát. Elmondotta, hogy többet eltűntettek a forradalom zavaros napjaiban, ami megmaradt, azokat néhol a jegyzőkönyv máshol az állami tanítók vették birtokukba. A közhasználattól természetesen eltiltották a könyveket, inkább a pincékben tartották s engedték, hogy ott pusztuljanak. Kérte a minisztert, hogy adja vissza rendeltetésüknek ezeket az értékes könyveket, kötelezze a községeket a könyvtárak megszervezésére. Az erdélyi miniszter méltányosnak találta a kérést, azonnal utasította az államtitkárt, hogy kérje be a könyvtárak katalógusát, amiket felülírtának bírálni, a katalógusokat visszaküldik a községek kötelesek helyreállítani a magyar könyvtárakat. „Nagy kár volna, — mondotta a miniszter — ha ezt a sok jó szakkönyvet és irodalmi munkát nem olvasná a nép. A

veltséget feltétlenül elő kell mozdítanunk a falvakban. Felhívjuk a bírák figyelmét arra is, hogy többet törődjenek kulturális ügyekkel.

A könyvek kimutatását sürgősen bekérjük s azután rögtön intézkedünk, hogy a nép igénybevehesse azokat.

Igy remélhető, hogy közelebről több százzal fog gyarapodni a magyar népkönyvtárak száma. A Magyarországtól átörökölt könyvek kiadása rendkívül jó hatással lesz a magyar-

ság kulturéletére, mert a falvak lelkesen hozzáfogtak a népkönyvtárak megszervezéséhez, de a rossz gazdasági viszonyok között nem tudtak gondoskodni a kellő mennyiségű könyvről. A miniszteri rendelet sok községet fog kiegészíteni ebből a helyzetből anélkül, hogy a legkisebb anyagi áldozatot igényelné. Nagy örömmel üdvözöljük népkönyvtár mozgalomnak újabb kilátását.

Demeter János.

KÜLFÖLD

Az európai államszövetség sorsa. A genfi tárgyalásokon teljesen megváltozott az államszövetség terve. Briand eredetileg politikai szervezetnek képzelte ezt a szövetséget, minden gazdasági kérdés kikapcsolásával. A világszerte uralkodó gazdasági válság, amely legjobban épen Európát sújtja, arra bírta, hogy a gazdasági kérdést helyezze előtérbe s ezen a területen teremtse olyan megoldást, amely a politikai szövetség megalkotását lehetővé teszi. Ebben a tekintetben a kezdőlépések már meg is történtek. Az európai államok miniszterelnökei együttes tanácskozást tartottak az európai gazdasági helyzetről s Bethlen magyar miniszterelnök külön is folytatott tárgyalást a kisantant államok képviselőivel, román részről Madgearu kereskedelmi miniszterrel. Ez utóbbi tárgyaláson a teljes megegyezés nem sikerült s erre maga Briand vette kezébe a közvetítést Madgearu és Bethlen között s hogy a közvetítés komoly eredményekkel járjon, egyik államtitkárát Budapestre küldte a magyar gazdasági helyzettel tanulmányozására.

Az államszövetség ügyének tárgyalása rendjén Magyarország részéről Apponyi Alberttól szólalt fel. Gyönyörű be-

szédét az az osztatlan figyelem kísérte, amelyet ez a tiszteletrémeltő ősz politikus méltán megérdemel. Beszéde elismeréssel adózott a Briand nemes törekvéseinek s helyeselte a gazdasági kérdés előtérbe helyezését, hangsúlyozva azt az előzékenységet, amelyet Magyarország ebben a tekintetben a varsói tárgyaláson tanusított. Együttal köszönetét fejezte ki az angol külügyminiszternek, aki a kisebbségi kérdés gyökeres és igazságos rendezésének halaszthatatlan voltát hangoztatta, s kiemelte, hogy e nélkül és a békeszerződések revíziója nélkül az európai államszövetség tervét egyetemes megnyugvárra megoldani nem lehet.

A tervezet tárgyalása már folyik s a népszövetség tanácskozásának befejezése után külön bizottság elé kerül, közben azonban — mint máshelyen megírtuk — a béke ügyét fenyegeti folyton súlyosbódó válság.

Vámháború Románia és Görögország között. A lejárt román-görög kereskedelmi szerződést nem újították meg s ezért a görög kormány a román árukra a legnagyobb vámlételt alkalmazta. A román kormány megtorlásul kétszeres vám kiszabását rendelte el a görög árukra. Ezzel kitört a vámháború a két állam között, ami megint csak kárára lesz a gazdasági helyzetnek.

A német választások. A német választások eredménye: a tisztes polgári pártok visszaszorulása s a tulzó pártok előtörése. A kommunista párt képviselőinek száma 22 nyereséggel 75-re emelkedett s 12-ről 107-re a tulzó nemzeti Hitler pártéi. A szociáldemokrata-párt, valamint a katolikus centrum-párt körülbelül megtartották eddigi erejüket, ellenben a császár-párti jobboldal majdnem teljesen megsemmisült.

Ez az eredmény igen nehézé teszi új kormány alakítását, mert ez csak pártszövetség szervezésével lehetséges, viszont akár a kommunista, akár a nemzeti szociálista (Hitler) párt bevonásáról szó sem lehet. Tehát bármilyen alakulás veszi át a kormányt, nagy és elszánt ellenlélekkel kell megküzdenie. Ez a súlyos helyzet máris érezteti hatását: nagyon háttérbe szorulnak azok az ellentétek a szociáldemokrata-párt s a német néppárt között, amelyek részben az országgyűlés feloszlására s választások előrendelésére vezettek. Így remény van a nagy pártszövetség újabb életrekeltésére, amely a középpártokat egy táborba egyesítené. Biznünk kell benne, hogy ez megtörténik s ez által Németország megint képes lesz megfigyelő és ellen-súlyozó külpolitikájának folytatására.

Cseh segítség a szerbeknek. Az olasz-szerb viszony újabb megromlása óta megint közelebb hozta a háború rémét, bár Olaszország csak védekezett, mikor a tettenért szerb kémeket szabályszerű tárgyaláson hozott bírói ítélet alapján Triesztben kivégeztette. A kivégzés miatt nemcsak a szerbek zúdultak fel s készülnek háborúra, hanem Csehország is tüntet Olaszország ellen. A cseh gazdasági körök bizottságot alakítottak az Olaszország ellen irányuló gazdasági bojkot megszervezésére s ugyanekkor a cseh hadügyminiszter nyilvános beszédben jelentette ki, hogy Csehországnak készen kell lennie s elég erősnek arra, ha szövetségesei segítségre szorulnának. Ez pedig nyílt háborús fenyegetés — a géni békeábrándok közepette.

Forradalmak világrésze. Dél-amerikáról van szó, ahol Peru után majdnem minden államban kitört a forradalom, elűzve a kormányokat s elvetve hosszú polgárháboruk magvát. Ha eddig sem volt jó, most már százszorosan rossz a kivándorlás bármelyik délamerikai államba, hiszen a folytonos politikai zavargások pár óra alatt semmivé teszik egy élet keserves munkájának minden eredményét.

* HIREK *

Marosvásárhelyi református nagygyűlés. Országunk reformátussága szeptember 9—14 napjain tartotta meg Marosvásárhely városában szokásos évi nagygyűlését. E nagygyűlésen Dr. Makkai Sándor és Sulyok István püspökök vezetése mellett résztvettek az erdélyi és királyhágómelléki egyházkerületek egyházi és világi vezetőfői és velők együtt óriási számban a gyülekeztek papjai, tanárai, tanítói, férfiak és asszonyok és leányok az egyes gyülekezetekből. A magyar nép lelkében ébredő vallásos erőknek csodálatos megnyilatkozása volt a marosvásárhelyi református nagygyűlés is. Háromszékről, Udvarhelyszékről, Görgényvidékről, a Maros és a Nyáradmentérről ezrei jelentek meg a híveknek, akik nem törődve fáradsággal és költséggel, jöttek, hogy lelki vezetőik ajkáról hallgassák Isten Igéjének hirdetését és foglalkozzanak egyházuk legfontosabb életkérdésével. A nagygyűlés alkalmával ünnepelte a marosvásárhelyi egyházközösség egyik templomának százéves jubileumát, amely alkalomra a gyülekezet tagjai több, mint egy milliót kitevő önkéntes adománnyal díszesen renováltatták a templomot. A nagygyűlés alkalmával a betegápolás és a gyülekezeti jótékony-ság szent szolgálatára diakonissákat avatott föl dr. Makkai Sándor püspök. Külön napokon tartottak értekezleteket, a református egyház tanítói, tanárai, lelkeszei, a nőszövetségek, míg a záró nagygyűlésen az egyházak presbiterei és hívei tárgyalták meg az egyház társadalmi szervezkedésének alapvető kérdéseit óriási érdeklődés

mellett. A tanítók napján elismeréssel emlékezett meg az egyik előadó a „Magyar Népi népkönyvtárainak és kulturális szolgálatának jelentőségéről is. A záró nagygyűlésen méltán jelentette ki dr. Makkai Sándor erdélyi püspök, hogy a 750 ezer lelket kitevő országos reformátusság a hűségnek és szeretetnek lelkével kíván küzdeni a jog, törvény és igazság, a békeség és szeretet lelkének diadaláért országunkban. És számít arra, hogy becsületes törekvéseiben minden tisztességes gondolkozású ember rokonszenvével találkozik. A nagygyűlés alkalmával dr. Makkai Sándor, Sulyok István püspökök, Csernát Béla és Vásárhelyi János főjegyzők és mások tartottak előadásokat. A nőszövetségek napján dr. Makkai Sándorné, dr. Ferencz Mihály Zsigmondné, dr. Gyárfás Pálné előadásai tettek szép bizonyosságot arról, hogy az egyház építő munkásságából a nők is lelkesen kiveszik részüket. A marosvásárhelyi református nagygyűlés is szép bizonyosságot tett arról, hogy magyar népünk egyre érettebb öntudatossággal keresi erkölcsi felemelkedésének eszközeit és útjait, hogy nehéz történelmi helyzetében feladatait őseihez méltóan tudja megoldani.

Magyar felelet. A tordamegyei Asszonyfalva román község és Magyarléta magyar község egyidő óta éles viszályban élnek egy legelő miatt, amelyet a románok magas pártfogóik révén el akarnak vitatni a magyaroktól. Jellemző a magyar lelkület nemes voltára az alábbi eset. E hó negyedikén óriási tűz pusztított Asszonyfalván. A félrecső és elszigetelt község nem tudott megbirkózni a tűzzel. Azonban amily gyorsan csak lehetett, megjelentek a magyarlétai ma-

CSERJÉSI:

Szegény ember gazdasága

A

vadontermő gyógynövények gyűjtése és értékesítése 40 lej.

Minerva könyvesbolt

Cluj-Kolozsvár,

Str. Regina Maria (Deák F.-utca) 1.

gyarok s teljes erővel nekife-
lődtek a tűz megfékezésének.
Ennek a segítségnek köszönhe-
tő, hogy a falu egészen el nem
pusztult. A magyarok követték
az írás szavait: — Aki téged
megdob kövel, dobd vissza ke-
nyérrel.

Különbség. A romániai adós
majd összeroskad a nagy kama-
tok alatt. Nem minden ország-
ban ilyen súlyos a helyzet. Az
angol állami bank például há-
rom százalékra adja a pénzt. A
magánbankok öt—hat percentet
szednek. Svájcban annyi pénz-
gyűlt össze a bankokban, hogy
a nagyobb betétekre nem adnak
kamatot, sőt díjat szednek a ke-
zelésért. A svájci nagy pénz-
bőségnek figyelemre méltó oka
van. Más országok tőkepénzesei
oda küldik megmentés céljából
az otthon veszélyeztetett pénz-
ket. A panamisták és sikkasztók
is legszívesebben a svájci ban-
kokban dugják el otthon hará-
csolt tőkéiket, hogy majd mikor
a dolgok feledésbe mennek, elő-
szedhessék és élvezhessék azo-
kat.

Magyar falú Franciaország
ban. Páris közelében a külföld-
re szakadt magyarságnak egy
megható kis szigete virul: Blain-
Mesnil, amelyet mintegy hét év-
vel ezelőtt alapított a Párisban
munkát nem találó magyarok
bicsiny csapata. Először nem
volt könnyű a dolguk. Víz áradt
a talajon s ezért az értékte-
lebb földet olcsón tudták meg-
vásárolni s türelemmel, munká-
val hozzákezdtek, hogy a lápos
földéken életet teremtsenek. Le-
szápolták a vizet, rendkívüli
szorgalommal igyekeztek ki-
száradni minden talpalatnyi
földet, kereskedelmi kapcsola-
t kerestek és találtak Páris-
ban és sok veszély után elér-
ték, hogy az ő kerti veteménye-
ik kerülnek a francia főváros

piacára. Pénz jött a kis magyar
faluba, a jólét jelei kezdtek mu-
tatkozni s ennek eredménye-
ként már kaszinót, sportklubot
alakítottak, iskolát tartanak
fenn gyermekeik számára, mű-
kedvelői előadásokat rendeznek
s ma már minden telepesnek sa-
ját háza van. A magyar csalá-
dok egyre szaporodnak s már
néhány francia ház is épült a
faluban, amelynek utcáit akác-
sorok szegélyezik s a házak ab-
lakaiban muskátli és rezeda vi-
rulnak.

Okos megszorítások. A pénz-
ügyminiszterium rendeletet kül-
dött a pénzügyigazgatóságához
a szeszes italok kiszolgáltatására
vonatkozólag. A rendelet szerint
reggel 7 óra előtt a szeszes ita-
lok kiszolgáltatása szigorúan til-
los. Vasárnapokon és ünnepna-
pokon déli 12 óra előtt tilos az
alkoholos italok kimerése és fo-
gyasztása. Falvakban este 9 óra
után nem szabad alkoholt ki-
mérni. A tilalom megszegőit a
rendelet szerint első ízben
1000—5000 lej pénzbírsággal
sujtják. Visszaesés esetén meg-
vonják az italmérési engedélyt.

**A tehén eltűnése és megkerü-
lése.** Kovács József marosszent-
györgyi gazdálkodó és tejter-
melő istállójából a napokban
két tehén eltűnt. A gazdálkodó
és felesége a tehenek keresésére
indultak és azt Felsőköhér köz-
ségben Chisa Zaharie kántor is-
tállójában megtalálták. A felhá-
borodott házaspár alaposan el-
páholtta Chisát, aki ellen külön-
ben a hatóság is megindította
az eljárást. A tehéntolvaj kán-
tort beszállították a marosvá-
sárhelyi ügyészségre, ahol kide-
rült, hogy egy régebbi tehénlo-
pás is terheli a lelkiismeretét.

**„MAGYAR NÉP“-et terjesz-
teni magyar kötelesség!**

TANITÓK FIGYELMÉBE!

A „Minerva“ nyomdai és
könyvkiadó vállalat kiadásában
a napokban megjelentek a Ková-
csi-féle *Rajzfüzetek* az elemi isk.
modern rajztanításhoz (illusztrált
utasításokkal ellátva). *Vezérfonal*
a modern rajztanításhoz. *Föld-
rajzi füzetek*.

*Az illusztrált utasításokkal el-
látott rajzfüzetek* teljes mérték-
ben segítségére vannak a taní-
tóknak; mindenben az állami
tanterv szerint haladnak. A ter-
mészet után való rajzolás vázla-
tai mellett a tervezgetések, a kép-
zeleti rajzok, hangulatos mesék
mind, mind hozzájárulnak ahhoz,
hogy a gyermek lelkében a raj-
zolás iránti kedv felébredjen s az
eredmény ezen a fokon teljes le-
gyen.

Az I. II. osztály anyagfeldol-
gozása az írva-olvasás és beszéd-
értelem-gyakorlatokkal párhuz-
amosan halad; lépten-nyomon te-
ret enged a gyermek képzelő és
alkotó képességének. A III. IV.
osztályban a természet utáni, a
képzelti rajzokkal és tervezgeté-
sekhez bőséges utasításokkal
szolgálunk a füzetek.

*A földrajzi füzetekben a II.
osztályban a magyar nyelvű kife-
jezések mellett a földrajzi fogal-
mak románul is meg vannak ne-
vezve. A III. IV. osztály az áll-
tanterv szerint románul van fel-
dolgozva, lépésről-lépésre halad
a tankönyvek anyagával. A fogal-
mak illusztrálásával a legtel-
jesebb mértékben szolgálja a cél
elérését. Különösen a kisebbségi
iskoláknak nélkülözhetetlen se-
gédesszköz, mivel a földrajzi ismer-
etekkel párhuzamosan a gazda-
sági és történelmi vonatkozások
különös pedagógiai érzékkel van-
nak beállítva, kifejező rajzokkal
szemléltetve s a tanuló által el-
készítendő térképvázlatokkal bő-
vítve.*

*A rajzfüzetek darabonként 8 lej,
a földrajzfüzetek 12 leiert és a
rajztanítási vezérfonal 20 leiert
kapható a „Minerva R. T.“ kiadó-
nál (Cluj-Kolozsvár, Str. Baron
L. Pop—Brassai-u. 5. szám) és
minden nagyobb könyvkereske-
désben.*

A cigány házhelye. Az elmúlt napokban érdekes vendége volt a kolozsvári tartományigazgató-ságnak. Reggel egy hatalmas cigány ember állított be a miniszteri várószobába. A jelenlévők kíváncsian nézték a jövevényt, akin észrelehetett venni az üst-foltozó mesterség nyomait. Megállt egyik sarokban és lehajolt, hogy a bakancsaiból kikandikáló lábujjait eltakarja. Megszólítottuk. — Instálom alásan, én Duduc György szamosmegyei cigány vagyok. S azért jöttem a magas urakhoz, hogy elpanaszoljam az én nagy bánatomat. S panasználni kezd:

— Én mindig békés ember voltam. Sohasem loptam. A háborúba is csak azért mentem, mert vittek. A forradalom után újból besoroztak. Ezuttal azonban nem a magyar, hanem a román hadseregbe. Ugy gondoltam, hogyha lehetséges, hát itthon kellene maradnom. Később mégis meggondoltam a dolgot, mivel nekem is földet és lakóházat ígértek. A kapitány úr, aki engem besorozott, azzal biztatott, hogyha szépen viselem magam az ezredben, nem csak az én falumban, hanem ha kell, épen Kolozsvár közepén is kapok lakáshelyet. A tiszt úr ígéretére becsületesen leszolgáltam két évet.

— Hát a házhelyet megkaptam?
— Dehogyan kaptam uram. Épen azért jöttem, hogy elpanaszoljam az én nagy bánatomat. A faluban nem akartak házhelyet adni, amiért hangoztattam a kapitány úr ígéretét. Azt mondták jöjjenek Kolozsvárra, mert itt Mátyás király mellett kell, hogy kimérjék a 400 négyzetöltszög házhelyemet. Most azzal a nagy urral szeretnék beszélni, hogy sürgessem meg a dolgot, mert itt a tél és nincsen hová lehajtsam a fejemet.

Amikor a cigány befejezte mondókáját kitört a nevetés. Ő pedig, szégyenkezve kisomfordált az ajtón. Ugy látszik lemondott a Mátyás király melletti házhelyről.

Hogyan nehezítik a gazdák dolgát? A kereskedelmi miniszterium rendeletet adott ki, mely szerint husz kilométeren túl nem szabad a marhákat lábont hajtani a vásárba vagy a vásárból a rendeltetési helyre, hanem vasúton kell szállítani. Éppen még ez hiányzott a szerencsétlen gazdáknak! Legtöbbször hiába hajtják vásárba marháikat, most aztán még szállítási díjakat is fizessenek. Szinte el sem tudjuk hinni azt a lapjelentést, hogy ilyen badar rendelet kiadtak volna.

Vetőmaggpácolás. Minden gazda ismeri azt a képet, amit egy gombabetegségek által megtámadott buza, zab, rozs, vagy árpa-mező nyújt. Még pár évvel ezelőtt használták a gombabetegségek (buzaköüszög, rozsszár-üszög és az árpa csikbetegsége, zabüszög) ellen a rézgálicos pácot. Ezen pác használata azonban a ma rendelkezésre álló szárazpácek, azoknak könnyebb és egyszerűbb alkalmazása folytán, lényegesen visszament. Egy száraz pác, amelyet univerzális szárazpácnak nevezhetünk, a *Ceresan*, amely az összes, a vetőmagon külsőleg tapadó betegségei rákat a legjobb sikerrel megtámadja. Ezenkívül a *Ceresan* még azt az előnyt nyújtja, hogy nagyon értékes anyagokból áll és mint első szárazpác a zabüszögöt is biztosan megsemmisíti ami az eddig forgalomban levő különböző szárazpácokkal nem volt lehetséges. A minőségileg jó tulajdonságai dacára a *Ceresan* árban nem sokkal drágább, mint a többi pácoló szer. Minden gazda saját érdeke, hogy a *Ceresan* univerzális szárazpácot üzemében használja, mivel egy töbléven keresztül kipróbált termék képez.

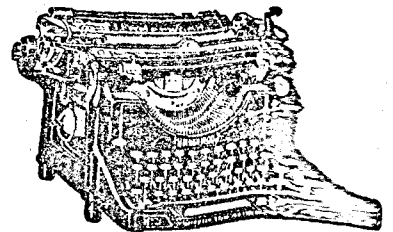
Tűz Csikszentsimon községben. A múlt keddre virradó éjszaka nagy tűzvész pusztított Csikszentsimon községben. Négy, csűr a benne levő gabonával, takarmánnyal s több melléképület elhamvadt. A falu szomszéd községek serény türeltőtsége mentette meg az elhamvadástól.

Budapest fölkészül a téli nyomorúság ellen. A munkanélküliség nagy nyomorúságot fogzudítani a nagy városok lakóira. Budapest már előre készül a nyomorúság enyhítésére. A város vezetősége elhatározta, hogy a tél folyamán 12 ezer gyermeknek és 6400 felnőttnek fog ingyen ebédet adni, ezenkívül 5000 csecsemőt tejjel, 1200 csecsemőt kelengyével, 10 ezer iskolás gyermeket ruhával lát el.

VER-, BÖR- ÉS IDEGRENDSZERTÁRSZOK a természetes „FERENC JÓZSEF” keserűvizet igyerméreményvel használják. Az orvosi tudomány legjelentékenyebb elméi írják, hogy a FERENC JÓZSEF víz hatásával minden tekintetben megvannak elégedve. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Irógépe

Smith Premier No. 60. Remington. Underwood és Corona írógépek gyári árban kaphatók.

Gyári raktár amerikai és nemzeti írógép és sokszorosító kellekéből. Speciális javítómuhely és összes rendszerű gépek részletei. Használt írógépekből nagy raktár.

KÖRMENDY MIHALY
Cluj-Kolozsvár.
Str. Reg. Maria (v. Deák F.-u.) 23.
Telefon 9-51. — Telefon 9-54

A NŐ

Őszi sóhaj.

Tegnap még tavasz volt,
Bimbófakadás,
Zsongó méhekas volt
Érparton a hárs.

Fény, illat, igézet
Szirmon, levelen...
Hintetted a mézet,
Édes szerelem.

Ma már ősz van, sárga
A mező, berek;
Bokrán a madárka
Némán didereg.

Már csillog a dér, fagy
Hervadt levelen,
Oly mulandó mért vagy,
Édes szerelem?

Vargha Gyula.

Az izlandi anyák.

Európa északi részén, ott, ahol az örök hó birodalma kezdődik, él egy különös nép. Országukat Izlandnak nevezik. Ez a szigetország nek mindenféléről híres. Izland volt az első ország Európában, ahol nem kényurak, hanem a nép akarata szerint kormányoztak. Kezdek ezer esztendeje él ez a nép alkotmányos kormányzati rendszer alatt. Ez a körülmény fordította a világ érdeklődését ebben az esztendőben Izland felé, ahol országos ünnepség keretében ülték meg az ezeréves alkotmány emléknapját.

Ebből az alkalmából a világ minden országa elküldte képviselőjét az északi szigetre. A kiküldöttek és vendégek békés, csendes, szorgalmas és becsületes népet ismertek meg, amely szívós munkával küzd évszázadokon át a sors mostohasága ellen. Mert Izland aránylag szegény ország, de népe mégis megelégedett, boldog. Nincs az egész ország terüle-

Izlandi nő otthonában.

tén talpalatnyi termőföld sem. A sziget nagy sziklatömeg, amelyen csak itt-ott tudott megkapaszkodni az érdes fű. Juhok tenyésztéséből és főleg a halászatból él a nép. A sziget partvidékein keletkeztek a városok és falvak s a lakosság nagy része halász.

Aránylag kevesen laknak a szigetországon, noha területe akkora, mint Magyarországé. Az egész ország lakossága nem nagyobb, mint Kolozsváré. De ez a 120 ezer ember a legpéldásabb társadalmi rendet honosította meg, kulturában pedig annyira fejlett, hogy vetekszik a leggazdagabb és legmodernebb országgal.

A városok és falvak közötti távolság természetesen igen nagy. Néha 100 kilométert is meg kell tenni, amíg az utas az egyik faluból a másikba ér. A partvidéken vannak utak is, de már az ország belső területén csak hegyirányban, sziklákon, bérceken keresztül lehet közlekedni, lóháton és gyalog.

Télen nemcsak hatalmas hó akadályozza a társadalmi életet, hanem a sötétség is. Ebben az országban ugyanis — miután közel van az északi sarkhoz — fél évig majdnem örökös nappal, félévig örökös éjszaka van. Ilyen körülmények között persze nehéz folytatni azt a társadalmi életet, amelyhez hozzá vannak szokva a fejlettebb kulturájú népek. Iskola nagyon kevés van az ország területén, mert a lakók között olyan nagyok a távolságok, hogy az iskola részére közeli, központi helyet találni nem lehet. Hogyan lehet mégis, hogy a külföldi vendégek fejlett kulturát találtak az izlandi nép között, olyat, amely vetekszik a leggazdagabb és legmodernebb ország kulturájával?

A választ a következő mondat adja meg: az Izlandi nép a világ összes nemzetei között leginkább ragaszkodik az ősi szokásokhoz és őrzi az ősök emlékét. Ez a gyönyörű vonás hívta fel leginkább a vendégek figyelmét erre a népre. Apolják még most is az évszázados mondákat s a hosszú téli sötétségben az apák kedvelt foglalkozása a gyermekeket az ősi mondákra, mesékre és versekre tanítani.

A világ ujitásait azért átveszik és saját céljaikra alakítják át. Izlandban minden házban telefont lehet találni és ujabban majdnem minden család rádiót szerez be magának. Mert a nép — ismételjük — a világ egyik legfejlettebb kulturájú népe s az egész ország területén nincs egyetlen ember, aki ne tudna írni-olvasni.

Önként adódik a kérdés, hogyan tanulnak meg ezek az emberek írni-olvasni, ha az országban kevés az iskola és az is csak a partvidéki városokban, falvakban?

A válasz nagyon egyszerű, felemelő, példamutató! *Izlandban az anyák kötelessége megtanítani gyermekeiket a betűvetésre.* Ez olyan ősi kötelezettség, hogy bűn-számba megy ennek eleget nem tenni. Az izlandi anya a serdülő gyermeket bámulatos türelemmel és a legujabb tanítási eszközökkel tanítja írni-olvasni. Ezt a munkát öntudatosan és szívesen teszi. Az állam csak annyiban járul hozzá a közoktatáshoz, hogy nyári vándortanítókat küld szét az országba, nem azért, hogy maguk tanítsák a gyermekeket — mert erre idő sincs, hisz minden háznál külön iskolát kellene létesíteni, annyira távol vannak egymástól a házak, hanem csak azért, hogy megállapítsák, helyes módszer szerint tanítanak az anyák és hogy az oktatás újabb módozataira kioktasák őket.

És Izlandban ez a módszer már régen kiirtotta teljesen az írás-tudatlanságot és olyan példát mutat, amelyet *elsősorban az erdélyi magyar anyáknak kell követni.* Itt nálunk általános iskolakötelezettség van, tehát látszólag nincs szükség házi tanításra, mert minden gyermek járhat iskolába. De sajnos, vannak vidékek, ahol a gyermekeket más nyelvű iskolákba kényszeríti a kormányhatalom és a kiméletlen romanizálási törekvés. *Vannak tiszta magyar falvak, ahol a gyermekek a ma-*

gyar írást, olvasást egyáltalán nem tanulják, felnőnek úgy, hogy szüleiknek még levelet sem küldhetnek, ha idegenbe kerülnek.

Ez ellen a kegyetlen iskoláztatási rendszer ellen védekezni kell. Minden nemzet annyit ér, amennyit meg tud őrizni az ősi, fajszokásokból, amennyire ragaszkodik ősei emlékéhez. Erre ragyogó példát mutatnak az izland anyák.

Követnie kell őket minden erdélyi magyar anyának. Amit elvesz tőlünk erőszakkal az államhatalom, azt szerezzük vissza izlandi módszerrel. *Tanítsa meg minden magyar anya az állami román iskolába belekényszerített gyermekét maga magyarul írni és olvasni és ezzel nemcsak saját fájának, de az egész művelt világnak az elismerését szerzi meg.*

b. j.

Kétféle jutalom.

Egy király egyszer szénagyújtás idején országában utazgatott. Egy napon egy réthez érkezett, ahol egyetlen asszony dolgozott. A király megkérdezte, hogy többi társai hol vannak.

— Elmentek megnézni a királyt, — felelte az asszony.

— És te miért nem mentél velük? — kérdezte a király.

— Én nem adnék egy garast sem látásért, — felelte az asszony, — emellett a boldok elveszítik egész napi munkájukat, mert a városba mentek. Ez több, mint amennyit én veszíthetek, mert öt gyermekért kell dolgoznom.

— Jól van, — mondá a király pénzt adva a szegény asszonynak, — megmondhatod a társaidnak, akik elmentek megnézni a királyt, hogy a király eljött meglátogatni téged.

Olvaszátok a „KELETI UJSÁG”-ot, Erdély magyar napilapját!

Művelődési mozgalmak.

Kulturünnep Székelybethlenfalván.

Nagyjelentőségű ünnepe volt Székelybethlenfalvának folyó év szept. 14-én, Mária nevenapi búcsóján.

Már kora reggel a vidék lakói nagy tömegekben siettek a falu temploma felé, hogy részt vegyenek a nevezetes ünnepélyen.

A község eddig, egy tanerős katolikus iskolája kevésnek bizonyult a megszorodott tankötelesek befogadására. Ezért a felsőbb hatóság utasítására új iskoláról, új tanerő beállításáról kellett a községnek gondoskodnia. Bár szegény a község, a gazdasági katasztrófát, a pénzügyi hanyatlást érzik, de kultúrális katasztrófát nem akart megélni. Azért egy szívvel, község akarattal összefogtak a község lakói és felépítették a szép új kath. magyar iskolát, mely felszereléssel együtt: 150 ezer leibe került. Az új tanerő fizetését pedig az első iskolai évre magára vállalta a helybeli plébános: *Kakucs Ferenc*.

Az ünnepélyes szent mise és Lukó János szentegyházaskalvi plébános szívből jövő hatásos és prédikációja után a misézó Pál István, kerületi főesperes, a megérdemelt papsággal kivonult a szolgálatból megtelet templomból és a templom kerítésében az iskola mellett felállított dísz emelvényen megjelenve, a község és vidék népének óriási tömege előtt, nagy figyelemmel hallgatók előtt adja elő az új iskola építésének történetét. Hatásos beszédével vázolja a katolikus iskola szükségességét. Majd az emelvényről beszélve az is-

szentelés szertartását végzi el a hívek buzgó imája és éneke mellett.

A helybeli ifjuság: „Szeretlek, édes Istenem” című jól begyakorolt egyházi éneke után, feszült gyelmet keltett Nagy Ferenc Székely gazda, iskolaszéki tag, megjelenése az ünnepi emelvényen, ki öszülő fejjel, de fiatalos szívvel és lelkesedéssel teszi az egész közönség nevében a szent beszédét az új iskoláról:

„Mig erőnk, az élet:
Másé soh'se léssen!
Szeretet kövéből,
Téglájából rakva,
Verejtékünk malter,
Hitünk az alapja.”

A tömeg zugó tapsvihara között jelenik meg Nagy Ferenc bátyánk után az emelvényen Bíró Lajos helyettes igazgató, ki mély érzéssel, mindenkit meggyőzően fejti az iskola nagy-jelentőségét napjainkban. Hangoztatja, hogy Bethlenfalva kath. iskolájának köszönheti falujából a multban és jelenben, kikerült tanult, magyszámú híres embe-reit, kik közül dr. Balássy Imre, plébános tízezer lejjel róttá le-áláját a bethlenfalvi iskolával szemben.

Erre következett Borbély Ilona művészies szavallata: „Petőfi szövege (dr. Tóth Lajostól) címen, ki megrázó igazságokat írt fel e költeményben a hallgatóság előtt az iskolaügyünkről. Az ifjuság második énekszáma: „Szűz anyám, szívemnek üdvözlése” szépen illeszkedett be

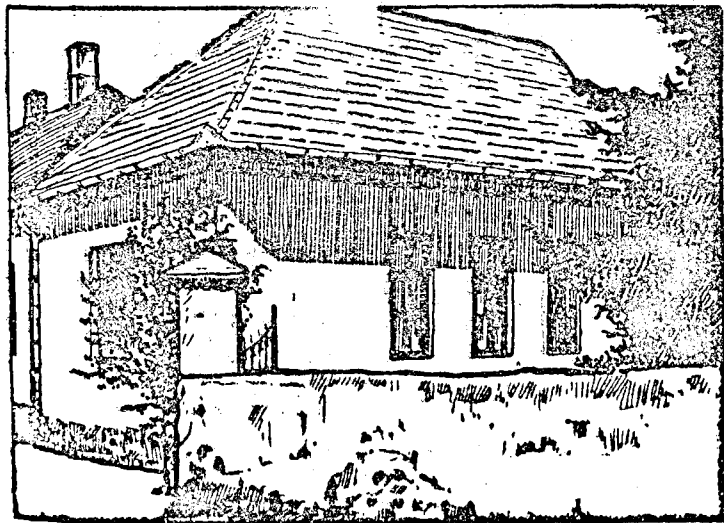
a műsorba. Majd Fábán István hatásos szavallata: „Szent Imre herceg lép elő” (Mecs Lászlótól) aratott nagy hatást és nyert sok tapsot.

Szépen kidolgozott, népszerűen előadott beszédével mély nyomokat hagyott a hallgatóság szívében dr. Dobos Ferenc, gimn. tanár, ki Szent Imre életét állította oda követendő példának az ifjuság elé, mely ifjuság Szent Imréről énekelt nyomban egy jól betanult alkalmi éneket, melynek végén Fábán Margit szavallata el nagy ügyességgel: „Szent Imréhez szólnak a magyar leányok” (Lovich Ilonától) című költeményt.

A műsor végén Kakucs Ferenc helybeli plébános köszönte meg az apátfőesperes farszto nagy munkáját, valamint a többi szereplő önzetlen működését. Lelkesítő beszédében kérte a község és vidék népét a vallás és kultura fényezésére, védőbástyáinak: a templomnak és iskolának megbecsülésére, felkarolására.

A pápai himnusz eléneklése után, sok lelki kincessel telítve, oszlott szét az ünneplő közönség.

ELŐADÁS SZILÁGYPEÉR-BEN. A szilágypeéri ref. egyház műkedvelő gárdája aug. 31-én Gárdonyi Géza „A bor” c. 3 felvonásos falusi történetét adta elő. Az előadás az iskola udvarán felállított sátorban folyt le. Igazán boldogság volt látni, hogy mily lelkesen folyt a készülődés munkája. Mind a délutáni, mind az esti előadáson műkedvelőink diadalt arattak. Az előadás diadalra hívői: Csiszár Sándor, Kovács Albert, Biric Sanyi, Czompó Em-mike, Kovács Mariska, Bod Man-cika, Balogh Kálmán, Steib Ilus-ka, Boros Károly, N. Murvay Irénke, Kovács Andor, Póti Zsig-mond, Péli József, Szikszay Al-ber, Kovács Bözsike, Csókási Er-zsike, Csókási Sándor és Kovács Sanyi mind-mind megérdemlik azt a díszet, virág csokrokat, és köszönő szavakat amit kaptak kedves és szép játékukért. A rendezőség is szép munkát végzett. Az egész-estélyi elkészítésének fáradságtalan két munkása: Kovács Endre főgondnok és Czop-falvy József s. lelkész — már új munkába kezdtek, renováltatnak és egyházi könyvtárt szerveznek. Isten áldása legyen továbbra is velünk.

A székelybethlenfalvi új katolikus iskola.

MÉZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Egy kis szőlő jövedelmi számadás.

A fenti cím alatt a szőlők kiadási és bevételi összemérését sejtí a szives olvasó. Mindenesetre az is benne van e kis közleményben, de mégis egy olyan pontra óhajtom a szőlőgazdatársaim figyelmét felhívni, amiről nem igen esik szó a szőlészeti irodalomban. Kutatjuk, keressük saját hibáinkon kívül a bünbakkot, hogy miért is nem jövedelmeznek szőlőink, miért nem telepítnek az uradalmak szőlőket, mint Franciaország nagybirtokosai, kiknek 30—40 hektáros szőlőiben egy-egy gyönyörű nyaraló villa diszeleg, körülötte diszbokrok, cserjék és azokon kívül a nagyméretű fajszőlőkkel telepített táblák. Az egészet vezető egy főtiszt és munkavezető.

Nagyon, nagyon távol vezetne a sok indok felsorolása. Itt csak annyit óhajtok most, szüret előtt a kis- és nagygazdák figyelmébe ajánlani, hogy *számlálják meg szőlőtökeiket*. Igen egyszerű munka.

Veszünk a papirt áruló boltban egy kocázott ív papirt. Szőlőnk egyik sarkában megindulunk és balra 2, jobbra 2 sort véve a termő töké helyére + -t, a hiányzó töke helyére 0-t írunk. A gyenge töke helyére — -t írunk. Így folytatva, az egész szőlő alakjának a rajzát kapjuk. Táblánként, ha fajták szerint van, — ha vegyesen, a + tökéket felszámláljuk a rajzból, ugy a 0-kat és ugy a — -okat.

Tudni kell, hogy 120 cm. széles sorokkal és 20 cm. töke távolsággal egy kat. hold területbe fér = 4000 töke; 400 □-öl területbe fér = 1000 töke, tehát 100 □-öl területbe fér = 250 töke.

Felhívom a szőlőgazdatársakat, tegyék meg ezt a számolást mielőbb, azaz most szüret utáni napokban, mert így meg tudják, hogy hány 0 (hiány) van, és hány — (gyenge) van,

mert ez utóbbiak helyett is más töke kell. Így tudja meg a gazda, hogy bizony, bizony az a kat. hold területen nem 4000 +, azaz termő tökéje van, hanem pl.:

$$\begin{aligned} 3000 &= + \text{ (jó)} \\ 211 &= - \text{ (gyenge)} \\ 789 &= 0 \text{ (hiány),} \\ \hline 4000 &\text{ töke összesen.} \end{aligned}$$

Igy a szőlőjének $\frac{1}{4}$ részét ingyen kapja és a termést 1 kat. hold után méri és mérgeződik, hogy a szomszédjának csak $\frac{3}{4}$ hold szőlőjéből évről évre több mustja van.

Azt kérdi a szives olvasó: Minek olvastam el a közleményt?

Felelet: A gazda szeme hizlalja az ördög. Tudom, mim van, mim hiányzik. És ha tavaszra ki akarom pótolni a hiányzókat helyre, úgy tudom, hány oltványt foglaljak le a szőlőseges fajtából most ősszel, mert tavasszal mindig késő, csak maradékot és nem nekem való fajtát, nem nekem való alanyon kapok, csak val selejtes árut.

Azt mondja a gazda erre: Pótolja tovább az ördög! Sokat próbáltam és nem eredt meg. Vagy a vincellér ügyetlen, vagy az oltvány rossz, vagy az időjárás nem felel meg s még két új szőlőre való foldozást vettem, mert sincs jó szőlőm..

Az utánpótlás helyes módjáról irtam egy kis füzetet rajzokkal. Rövid időn belül eljött a felhívást bocsátok ki s ha fedezi az előfizetés a kiállítást, szétküldést, akkor kiadom másként maradjon asztalom fiókjában — s a gazda számlálja tovább a 0-ákat.

Nagyenyed.

Dezső Miklós.

„Magyar Nép“-et terjeszteni magyar kötelesség!

Mozgalom a gazdák eladósodása ügyében.

Az udvarhelymegyei és Csikmegye-Gyergyó-vidéki Gazdasági Egyesület elnökségei közös értekezletre jöttek össze Székelyudvarhelyen szeptember 17-én. Az értekezlet beható és részletes tanácskozás során foglalkozott az általános gazdasági bajokkal, azoknak előidézõ okaival és az orvoslás lehetõ módjaival. Megállapította az értekezlet, hogy az egész ország gazdasági társadalmára nehezedeõ elviselhetetlen helyzet fokozott mértékben sújtja a székely gazdákat, mert a Székelyföld az évtizedes hibás kormányzati rendszerek következtében már kezdettõl fogva nélkülözi az államhatalom megfelelõ támogatását. Ehelyett éppen a székelyföldi gazdatársadalomnak kellett elszenvednie azokat a helytelen intézkedéseket, amelyek a túlzott adópolitika s a székelységnek a közterhekkal aránytalanul való megróvása révén a gazdasági leromlás kiinduló okának tekinthetõk. Ezen intézkedések között nem kis jelentõsége van pld. a háziipar megadóztatásának. Ezek között szerepel a gazdák által végzett fuvarozás s általában a gazdaság körébe tartozó foglalkozásoknak (juhtartás, legeltetés, stb.) külön jövedelemként való meg-

adóztatása, de ezek között szerepel a középítkezésekre az indokolható szükségén s a valóságos teherbíróképességen felül való rászoritás, amely túlzott igénybevétel folyamatosan készítette elõ a munkás és józan életû székely gazdatársadalom eladósodását. Elkerülhetetlenné vált ilyenképpen a végromlás, amelyet az egészségtelen hitelviszonyok, a magas kamatu kölcsönök tetõztek be.

A tanácskozáson több határozatot hoztak, amelyek között széles alapon indítandó mentõakció tervezetét fogadták el. Mint pillanatnyi, sürgõs kezdeményezést, elhatározta az értekezlet, hogy a székelyföldi összes pénzügyeteket, tehát a román és szász érdekeltségeket is, azzal a kéréssel keresi meg, hogy a gazdákkal szemben fennálló követeléseik biztosításán tulmenõ lépéseket — tehát árverések kitûzése és foganatosítása — egyelõre és mindaddig ne tegyenek, amíg a kormány, amely foglalkozik a gazdasági válság kérdésével, azt véglegesen meg nem oldja. Elhatározta az értekezlet, hogy a többi székely vármegyék bevonásával újabb, folytatólagos értekezletet fog tartani.

Kolozsvár és vidéke kerttulajdonosainak szives tudomására hozza az Erdélyi Gazdasági Egyesület, hogy nagyobb mennyiségû elsõ osztályu 3 éves gyümölcsfa-csemetét kötött le a Kolozsvár és vidéke kert és gyümölcsös tulajdonosai számára 30—40 százalékos kedvezményes ár mellett. A gyümölcsfa-csemeték bármely fajban és fajában elõjegyezhetõk naponta 9—2-ig az Erdélyi Gazdasági Egyesület titkári hivatalában Kolozsvárt, Str. Andrei Muresan—Attila-u. 10., ahol díjtalan felvilágosítással is szolgálnak.

Bõ szüretre van kilátás. A világ minden részébõl érkezõ hírek szerint mindenütt kitûnõ szüretre van kilátás. Magyarországon négymillió hektóliterre teccsülnek az idej termést. Az

élénk kereslet révén 11—13 fokok borokért 23—26 fillért fizetnek. Ausztriában, Jugoszláviában, Csehszlovákiában hasonlóan jók a kilátások. Franciaországban a szüret csak késõbb lesz. Olaszországban az irányzat szilárd, a magas árak miatt a kereslet minimális.

Csak tisztított lóhere és lucernamagot szabad exportálni. A földmivelésügyi miniszter értekezletre hívta össze a mezõgazdasági kamarákat, hogy a lóhere és lucernamag kivitelének módzatait megállapítsák. A bizottság elhatározta, hogy jövõben csak tisztított és ólomzárolt lóhere és lucernamagvakat szabad kiszállítani azért, mert az európai piacokon rendkívül keresik a fagyálló romániai lóhere és lucernamagot. A múltban ekörül súlyos visszaélések történtek.

Rolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részv.-Társ. Cluj-Kolozsvár, P. Unirii (Fõter) 7.

Betéteket elõnyös kamat mellett fogad el és rendszerint felmondás nélkül fizet vissza. — Olcsó kölcsönöket nyújt.

Fiókjai: Dej-Dés, Diciosánmartin-Dicsõszentmárton, Alba-Julia-Gyulafehérvár, Târgu-Murâş-Marosvásárhely, Oreda—Nagyvárad és Timişoara—Temesvár.

Saját tõi 143 millió lei.

Affiliált intézetei:
Tordaaranyos várm. Tak.-pénztár Rt. Turda-Torda, Alsófehérvárm. Gazdasági Bank és Tak.-pénztár Rt. Aiud-Nagyenyed, Udvarhelymegyei Tak.-pénztár Odorheiu-Székelyudvarhely és Cristur—Székelykeresztur, Szászrégenvidéki Tak.-pénztár Rt. Reghin-Szászrégen, Népbank Rt. Huedn-Bánffyhyvad és Szamosujvári Hitelbank Rt. Gherla—Sz.-ujvár.

Minden bankügyletet a legelõnyösebben végez. Áruraktárai a vasut mellett.

AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETNEK.

Ne kívánj!

A tizedik parancsolatban, amely így hangzik: „Ne kívánd a te felebarátodnak házát. Ne kívánd a te felebarátodnak feleségét, se szolgáját se szolgáló leányát és semmit ami a te felebarátodé.” az Örökkévaló törvényadó azt a forrást akarja megtisztítani, melyből minden rossz cselekedet származik.

Hiszen mélységes igazsággal figyelmeztet arra az Apostol, hogy senki se mondja mikor kísértetik; az Istentől kísértetem, mert az Isten gonoszsággal nem kísérhető, ő maga pedig senkit se kísért. Hanem mindenki kísértetik, amikor vonja és édesgeti a tulajdon kívánsága. Azután a kívánság megfogánván bünt szül. A bűn pedig teljességre jutván halált nemz. Ezért akarja a Megváltó a hegyi beszédnek szentséges törvényadásával az érzületet megtisztítani. Az olyan ember számára, aki a bosszuvágyat, a haragot és annak gonosz kívánságát kiirtotta szívéből, már tárgyaltalan a parancsolat: Ne öl. És az az ember, aki megtudja tisztítani szívét a gonosz kívánságtól, az érzékiség ingereitől, már mielőtt elhangzott volna a parancs számára, be is töltötte azt. Ezért a megtisztulás után esengő embernek minden időkre legigazabb imádsága marad a Zsoltáros imádsága: Tiszta szívet teremts bennem oh Isten és az erős lelket ujítsd meg én bennem. És az emberiség megváltását jelenti a Prófétai ígéretnek beteljesülése: És adok néktek új szívet és új lelket adok belétek, és elveszem a kőszívet testetekből és adok néktek új szívet, és az Én lelkemet adom belétek, és azt cselekszem, hogy az Én parancsolatomban járjatok és az én törvényeimet megőrizzék és betöltsék.

Azonban semmi sem mutatja olyan világosan, mint éppen ez a parancsolat, hogy az ember éppen Ezt a legnagyobb feltételt, amely minden egyéb parancsolat betölthetésének igazi feltétele, nem képes betölteni. Ez a parancsolat azt kívánja, hogy soha, még a legesekelebb kívánság, vagy gondolat se támadjon fel szívében az Örökkévalónak csak egy parancsolatától is eltérni. De hogy mindenkor szívének szerint utáljunk minden bűnt és gyönyörködünk minden igazságban. Minél teljesebb mértékben törekszünk azonban erre, annál hamarabb és tisztábban

érezzük váltásra szorultságunkat, és jövőnk reá, hogy a vallásnak örökkévaló erői nélkül az ember az erkölcsi nagy célok és eszmények betöltésére, megközelítésére önerejéből képtelen. A mi egész társadalmunk élete kétségtelen világossággal mutatja, hogy amint a vallás megszentelő erői meggyengülnek az egyesek és népek lelkében, megromlanak az erkölcsök és elárad a társadalomban a fegyelmezetlenség, a bűn. A tizparancsolatban örökkévaló bölcsességgel jelölt ki a Gondviselés a helyes magatartásunk útját, azonban akinek lelkéből kifeszett a felelősség-érzés, a hitnek engedelmissége az örökkévaló törvényadóval szemben az önmagát és a saját kívánságait teszi cselekedetei egyedüli mértékévé és a maga kívánságai után induló ember egyre könnyebben hajlandó arra, hogy az örökkévalóság törvényeit megkerülje, kijátszodja, eltiporja. Ezért kell elől kezdenünk az emberiség erkölcsi megtisztulásáért megindított munkát és vissza állítanunk a lelkekben az örökkévaló törvényadónak tiszteletét. Pár esztendővel ezelőtt történt, hogy egyik külföldi iskolában a gyermekeknek e kérdésre kellett feleletet adniok írásbeli dolgozatukban: Milyen értéke van a vallásnak? A gyermekek közül sokan a feltett kérdésre így feleltek: A vallásnak nincs értéke, mert semmi jövedelmet sem hoz az ember számára. A gyermekek azt írták, mert ezt tanulták a szüleiktől. A mai emberiség azonban keserves leckét kap abból, hogy hova jut a világ, ha kivész a lelkekből az Örökkévalónak tisztelete és az ő törvénye előtt való alázat és ha uralkodó lesz minden szívben az a kíméletlen önzés, mely nem ismeri az isteni parancsolatnak korlátozását: Ne kívánj! Egy olyan világban élünk, amelyik egyre őszintébb bűnbánattal kell, hogy átérezze, amit egy régi bölcs mondott, hogy minden szükségszerűség között a legnagyobb szükségszerűség az emberi lélek számára a hit Istenben és az alázatos engedelmisség az ő változhatatlan törvényeivel szemben. Senkisé nem tud azért nemesebb és áldottabb munkát végezni az emberiség jelenlegi helyzetében, mintha gondoskodik arról, hogy a saját szíve számára és a gondjaira bizott lelkek számára is visszaszerezze a hitnek megtisztító és megszentelő erőt.

MULATTATÓ

HONVÉD ÉS MUSZKA

Ezt a költeményt Petri Adám Marosvásárhely egykori országgyűlési képviselőjének 1850—51. évi kéziratai között találtuk. Valószínűleg, hogy nyomtatásban mostanig nem jelent meg. Akkori szokás szerint a szomorú lelkű hazafiak maguknak titokban lemásolták s így vált aztán bizalmasabb körökben ismertté Saphirnak, a velünk rokonszenvező német írónak költeménye.

Honvéd útfélen egy köre ül.
Mű ül ő elhagyatva egyedül,
Lehajtott fővel s szemre vont kalappal.
Sötét és ércerős vonásiban
A bánat, szenvedés és fájdalom!
Arcán, mely halvány és nappal barnított,
Harája gyászos sorsát láthatod.
Köpenybe burkolódva úgy ül ott,
Mint egy néma s hideg márványhalott.
Sohelyét, mely arcát disziti fel,
Nápolnáról emlékül hozta el.
Küzdelmek, fegyverforgatás,
Szabadság, győzelem és árulás,
Sis gyermeke, neje, szegény laka
Féltelt bajtársi: hű kardja, s lova.
Felvállva keltek bánatos fejében.
Még gondolt a szép cimbalmos zenére,
Mely harcra hitta, hol meghalt vezére...
A honvéd gyászötétben így üle,
Mely életének élő sírköve.

Mellette elmegy egy kevély orosz
Fegyverben s harci öltözetben.
Mű áll a honvéd s üdvözli fejével,
Nem, miként szokás, emelt kezével,
A muszka nem fékezhetvén haragját,
Melyről leüti honvéd kalapját.

Szaz pártütő, kiált, emelj kezet,
Műlönben megkétkétem bőrödöt!
Műlám sugárzott a honvéd szeméből.
Műlám, minő kél mátrai hó öléből.
Műlállt, válláról a köpenyt lerázta,
Műltekints reám, te hős“, ekként kiálta:
Műlkezem, lásd, miért nem üdvözölhetett,
Műlmiért mind a kettő elveszett!“

Műl muszka szégyenülve állta ott
Műlélőn a puszták gyermeke elhallgatóit,
Műlennyal telt erszényt dobott elé
Műl megbántott magyart így kérlelé.
Műl nem kellett ennek a muszka pénze,
Műlabb löké s reá megvetve néze.

S a népcsoport, mely ott körül megállta,
Midőn orosz s honvédet együtt látta,
Könnyűs szemekkel és szívfejdalommal
Adott aranyat s ezüstöt halommal.
Magyarhon legszebb hölgyei ott elmenve
Könnyeztek s a homokba térdépelve
Felgyűjték azt, amit a honvédnek ott
A hálás népcsoport lehullatott.
Aztán szerény lakába elvívék
S fejét virágfüzérrel díszíték.
Egy „éljen!“ hangzott a honvéd felett.
A hű magyar ekként gyűlöl s szeret.

(Marosvásárhely.) Közli: D. Biás István.

A falusi gazda.

Irta: Lagerlöf Zelma.

Högbergben egy öreg falusi gazda halálos ágyán fekszik. Vette az utravalót, életerői föl vannak emésztve: meg kell halnia.

Nyugtalanul, mint aki hosszú út előtt áll, kivitette ágyát a szobából a konyhába és a konyhából ismét vissza a szobába. Ebből jobban láthatni, mint a nehéz hörgésből és a megtörő tekintetből, hogy utolsó órája megjött. Körülötte állanak felesége, gyermekei és cselédsége. Boldog, gazdag és tekintélyes volt.

Halálában nincsen elhagyatva. Türelmetlen idegenek nem veszik őt körül utolsó órájában. Az öreg ember önmagáról beszél, mintha Isten színe előtt állana és nehéz sóhajtásokkal és helyeslő szavakkal bizonyítják a körülállók, hogy az igazat beszéli.

— Szorgalmas munkás és jó családatya voltam, — mondotta. — Feleségemet megbecsültem, mint a jobb kezemet. Gyermekeimet nem engedtem fegyelmezetlenül és neveletlenül felnőni. Nem voltam iszákos. Határkövet nem mozdítottam el a helyéből, a lovakat nem hajszoltam, ha hegynek föl mentem. A teheneiket télen nem koplaltattam. A juhokat nyáron nem izzasztottam téli gyapjukban.

És körülötte ismételi a háznép mint visszhang.

— Jó családatya volt. Ah, édes Istenem, nem hajszolta a lovakat, amikor hegynek ment az út, a juhokat nyáron nem izzasztotta téli gyapjukban!

De egészen észrevétlenül belépett egy szegény ember, aki valami ennivalót akart kérni. Szintén hallja a haldokló szavait, mialatt csöndben megáll az ajtóban. A beteg pedig folytatja:

— Az erdőséget művelhetővé tettem, a nedves legelőket kiszáritottam. Az ekét egyes barázdákban huztam. A csürt háromszorosára építettem, hogy háromszor annyi termést rejtsek belé, mint atyáim idejében. Fényes talléroból három ezüst kancsót csináltattam; atyám csak egyik vitte.

A haldokló szavai eljutnak az ajtóban hallgatóhoz. Mintha maga mellett tenne tanúságot, úgy hallja, mintha Isten trónja előtt állana; hallja a cselédséget és a gyermekeket is, aminő helyeslőleg ismételik:

— Az ekét egyes barázdákban huzta, úgy van!

— Isten jó helyet fog neked adni a mennyországban! — mondja az öreg.

— Az Ur Isten a mi gazdánkat jól fogadja! — mondja a cselédség.

Az ember ott az ajtóban hallja a szavakat és rémület fogja el őt, aki őt éven át játéklabda volt Isten kezében, toll, amelyet az ő lehellete tovaűzött. Odalép az ágyhoz és megfogja a beteg kezét.

— Barátom! Barátom! — mondja és hangja reszket a fölindulástól. — Meggondoltad-e, hogy ki az az Ur, akinek színe elé hamarosan odalépsz? Nagy, borzasztó Isten. A világok az ő szántóföldje. A vihar az ő lova. Széles egek megreszketnek lépteinek sulya alatt. És te eléje akarsz állani és mondani készülsz neki: Egyenes barázdát vontam, rozst vetettem; egy erdőt kiirtottam. Dicsekedni akarsz

előtte és le akarod magadat mérni előtte? Ne tudod, hogy milyen hatalmas az az Ur, akinek országába most jönni fogsz.

Az öreg szemei tágra nyilottak, szája körül aggasztóan vonaglik, lélekzete megnehezül.

— Ne lépj nagy szavakkal az Isten elé! — folytatja az utas. — A föld hatalmas

olyanok az ő csürében, mint a kicsévelt szalma. Az ő napi munkája világok teremtése, tengerben ásott és a hegyeket föltornyosított. A földet füvekkel ruházta föl. Munkás, akinek nincsen párja, nem mérközhetel meg vele. Hajolj meg előtte, elröppenő emberi lélek! Milyen a porban feküdj le előtte, a te Urad, te Istened előtt! Isten vihara száguld el fölötted. Isten haragja ér, mint egy pusztító válamlás. Hajolj meg! Ragadd meg a köpenyszegélyét, mint gyámoltalan gyermek és keresd a segítségét! Feküdjél mélyen a porban és megdezzél kegyelemért. Alázd meg magadat a remtőd előtt, oh emberi lélek!

A beteg szemei tágra nyilva állanak, szemei összekulcsolódnak, szíve alázártában a fölvidámul és többé nem hörög.

— Emberi lélek, elröppenő emberi lélek! — szól most az ember. — Amilyen bizonyosan most utolsó órádban alázattal meghajoltál Isten előtt, olyan bizonyosan fog ő tégedet gyémekként karjára venni és az ő mennyének csöszébe fölvenni.

Fordította: *Hodács Ágoston*

Amilyen a szülő, olyan lesz a gyermek.

Néhány sorból álló történet kapcsán, igen fontos kérdésre szeretnék rávilágítani.

A nyáron kerékpárral, időm és alkalmam volt a Székelyföld egyes vidékein is megfordulni. Az egyik emelkedőn, amint kiérkeztem: erdő közé jutottam. Kissé megpihenek — gondoltam — s mindjárt a hűvös árnyékba le is ültem. Nem sokáig lehettem zavartalanul. Közeledő lépések egyre erősödő zaja verte föl a csendet és iskolás gyermekhang bátorlalan köszönése törté meg a némaságot.

— Isten áldjon meg fiacskám!

— válaszoltam neki. — Ki vagy? Merre jársz?

— Félénken leemelte szakadozott, harnult szalmalapját, letette rongyos ujjaskáját, mellem s ráereszkedett. A nyílt szemekből, előbb reszketőfényű, majd meleg sugarú tekintet ömlött rám.

— No, beszélj gyermekem magadról — s egyik kis, kerges kezét markomba fogtam.

— A nevemet nem mondom meg. Nem akarom, hogy elvigyék rossz hírünket. Szégyenlem a dolgunkat. Én apám miatt kóborolok, aki részeges és kegyetlen. Három napig a kocsmában ivott s akkor hazajött, hogy az egész házat szél-

jelkergesse. Mind elszaladt. Anyám vajjon hol van a kisebbikkel? —

Ajkaik remegni kezdtek és süített szempillái két gömbölyű nagy könnycseppet ejtettek a vány orcáira...

— Hányan vagytok te srérek?

— Háton. Legnagyobbik atyám katonája. A másik valahol mesterséget tanul.

— Apád gazda ember, fiam?

— Az. Van elég birtoka, csak hogy minket nem tőr meg mellette. Semmi dolgunk se neki. Folyton szid, ver. A háit jobban szereti. Beszél bátyáim, hogy őket is megkinozta...

gyermekből ömlött a pénzint megáradt hegyiárok vize.

Egyiknek az arcán látszik az apám ostorcsapójának a Másikra rátérdelt egy fejsze fokát homlokára s azt kiabálta, hogy Ők ezért már régóta ártak hazá. Egy alkalomért pénzt anyámtól s mert volt: kezébe vette a kést és szelte rá... Olyan sötét is házunk a faluban, mintha lenne s az is, mert mind lak vagyunk benne.

Hát te most mit akarsz? Magam sem tudom, merre Hazá nem merek menni, mert azem nincsen. Szeretnék menni, hogy soha többet ne látom apámat, de anyámat nem hagyhatom itthagyni, mert ő minnyan jó volt hozzám! Ha látatja került, annak is feleltem adta.

Hány esztendő vagy? Tizenkettőt még nem töltöttem s félek még szolgálni. Jaj, jaj... apám, apám... kell nekem már bujdosni. Kis, kérges kezét összetéletemette sírásatorzult, az esztendő gyermekearcát szorongosan zokogott, vádolt, ott...

Értéket további részét kiírtam. Ennyi elég ahhoz, amit mondani akarok.

miért adja a szülőknek a pénzt? Azért-e, hogy gyűlölködjék, vagy szeressék? Istennek nem a talentuma-e a gyermek kezében, hogy sáfárkodjon vele! Vajjon hitvány-e a gyermek a szülőknek, barát, testvér, akit nem lehetne hanem gyámoltatni? Vajjon milyen lehet a lelke egy elűzött, erdőközeli gyermeknek? Vajjon

milyen szülő válik az ilyen gyermekből? Aki apjában nem bízik, hihet-e másban? Akit a családi tűzhelyből kiábrándítanak, fog-e annak kelleni majd a nagy társadalmi élet?

E kérdések özönében szembe kerül egymással két kor: a jelen és a jövő, két nemzedék: a szülők és a gyermekek. Amilyen a jelen, olyan lesz a jövő; amilyen a szülő, olyan lesz a gyermek.

Hegyi Mózes.

Apróságok * Adomák

A madár előérzete.

Két munkás a vihar elől egy magas fa alá menekült. Ugyanazon a fa lombja közé rejtőzött egy kis madár is. Kis idő múlva nagy ézengés után a kis madárka megijedve röppent ki a sűrű zápor közé.

Ezt látva az egyik munkás így szolt társához:

— Induljunk hazafelé, hagyjuk itt ezt a menedéket, Isten tudja, a kis madarat nem valami rossz előérzet űzte-e ki rejtékből?

Társa szót fogadott s állig mentek el másfél kőhajításnyira, amikor mögöttük nagy recsenéssel kettéhasadt a vén fa. A villám teljes erejével összeroppantotta...

Isten nyilván a kis madárka kiröppenésével hívta fel a két ember figyelmét a fa elhagyására.

Békekötés.

Leány: Maga már a világháború előtt mondogatta, hogy meg akar nőszülni.

Férfi: Igen, de a háború után békében akartam élni.

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt, könnyebbség okáért bélyegben, mert ennek költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csakis azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van.

Lesóványodott, erőtlen, vérszegény, tüdőbajos betegek részére áldás a Grasin erőtápszer. Lapunk hátlapján levő hirdetésünkre felhívjuk figyelmét.

Olvasóinkhoz! Ezuttal ismételtén s utoljára közöljük az érdekeltekkel, hogy névtelen tanácskérő levelekre — annak ellenére, hogy a tanácsadási költséget mellékelik a levélhez, — nem válaszolunk. E heti számunkban még kivételesen megadtuk egyeseknek a választ, de az ezutáni névtelen leveleket elintézés nélkül megsemmisítjük. Ugyazintén nem válaszolunk azon levelekre sem, amelyekhez a tanácsadási költség (legalább 20 lejt) nincsen mellékelve.

Egy régi előfizető. Ischias-os fájdalmai ellen, mint írja, kapott már injekciókat, de egy sem használt. Pedig kitünő fájdalomcsillapító hatással bíró gyógyszerek vannak, amik az éjjeli nyugalmat feltétlenül biztosítják. A legjobb gyógyszer, melyeket rheumás és ischias-os betegeknek alkalmazni jó eredménnyel lehet, a Salysérum (főraktár Drouet & Plet laboratorium, Rueil), az impletol („Bayer-Meister Lucius“) és a radiophan (mely utóbbi igen drága, 3 ampulla kb. 550 lejt). Ezen gyógyszerek mindegyike oly fájdalomcsillapító hatással bír, hogy a fájdalomában orvító beteg az injekció beadása után (legjobb izomba adni) rövid idő múlva meglehetősen szót a gyógyszer jó hatásáról. E gyógyszereket kombinálva szoktam adni. A radiophan a legnagyobb fájdalmakat (főleg a rheumás eredetűeket) megszünteti. (Előállítja az „Allgemeine Radiogen-Aktiengesellschaft, Berlin NW. 7.) Egy kurához 18—24 injekció szükséges. Mivel a tanácsadói költséget a levélben nem küldte be, kérjük azt részünkre az előfizetési díjával együtt beküldeni.

Dr. G. E.

Cz. J. Munkásai rosszul tették, hogy a j-i és nem k-i orvosnál jelentkeztek, mert a táppénz kifizetése így tényleg költséges. A helyzet t. i. az, hogy ha valaki, mint állandó alkalmazott, megbetegedik, a munkából való kilépésétől számítva három napon belül jelentkeznie kell. (Nem a j-i, hanem a k-i orvosnál.) Az Ön munkásai bizonyára napszámok voltak, tehát jogosultságuk annál inkább bizonytalan. Leveléből azt olvassuk ki, hogy a munkások mulasztása idézte elő a zavart, amelyet valószínűleg nem lesz képes szerencsésen megoldani, mert két pénztár különböző (a kolozsvári és tordai) hatáskörének a megállapítása volna szükséges, amitől természetesen épen a legilletékesebbek fognak vonakodni.

V. F. 1. Az árvaszék csak akkor szólhat bele az ügybe, ha a felek közül valamelyik most is kiskoru. Tehát a póthagyatéki eljárás megindítását Önök is kérhetik a járásbírósnál. **2.** Az árvát nevelni kellett, tehát ez volna az ellenértéke a birtok jövedelmének. Nem írta meg, hogy az apa él-e még? Ha a lemondás idejében az árva kiskoru volt és az egyezséget az árvaszék nem hagyta jóvá, ugy az érvénytelen. Ami az apa tulajdona volt, arra a gyermek örökösödési igényt tarthat.

Ifj. D. M. Mivel elmulasztották a bejelentést, most nem marad más hátra, mint szabályszerűen újraalakulni a jogiszemélyekről szóló törvény értelmében. Ellen esetben bajnak tehetik ki magukat. Az alakulás tekintében, amennyiben ügyészük nincsen, a jogtanácsosunk megadja a szükséges felvilágosításokat.

J. F. Az ajándékozás címén történő öröklés következtében az állami illeték körülbelül 12%. Pontos táblázat van róla. Önnel ezuttal kivételt teszünk, de névtelen levelekre nem szoktunk válaszolni.

Ifj. M. A. Az egyházi hatóságok és egyházi bíróságok hatáskörébe és elbírálása alá tartozó ügyeket a szerkesztőség nem viheti a nyilvánosság elé, mert az egyoldalú panasz alaposságának megállapítására nem érzi feljogosítva magát.

N. S. A Magyar Népre hivatkozva forduljon József Domo koshoz, a brassói Székely Társaság főtákarához, aki majd lesz szíves elvezetni azokra a helyekre ahol kérdésére a legszakszerűbb felvilágosítást fogja kapni.

Sz. J. Kérdezett sorsjegyek háziaszt még nem tartották meg.

Sz. K. Tekintettel az ügy természetére, jogtanácsosunk levélben díjtalanul megválaszolja a kérdést.

Szerkesztői üzenetek

A hátralekös előfizetőink részére a kitöltött postautalványok szétküldését tovább folytatjuk. Már a legtöbb megyébe el is küldtük s még csak Szatmár, Szeben, Szilágy, Szolnokdoboka, Temes, Torda és Udvarhely megyékbe, továbbá az Okirályság és Bukovinában lakó előfizetőink részére nem mentek el az utalványok. Minden hátralekosnak 1930 dec. 31-ig állítottuk ki a postautalványt. Az említett megyékben lakó hátralekös előfizetőink részére is pár hét leforgása alatt fokozatosan küldjük szét a postautalványt.

Azon előfizetőinknek, akik előfizetéseikkel 1930 dec. 31-ig rendben vannak, ez évben is adunk egy díszes könyv és fali naptárt teljesen ingyen. Tekintettel arra, hogy a könyvnaptár néhány hét múlva s a falinaptár valamivel később megjelenik, felhívjuk azon előfizetőinket, akik részére postautalványt mellékelünk vagy mellékelünk a laphoz, hogy az ott feltüntetett hátralekaikat sürgősen küldjék be kiadóhivatalunkba, mert ha a pénzt beküldték vagy rövidesen beküldik, postázzuk a naptárt még jóval az év vége előtt. Lapunk előállítása olyan nagy költségbe kerül, hogy csak azok részére küldhetjük lapunkat zavartalanul, akik előfizetéseikkel rendben vannak. Feltételezzük minden egyes előfizetőnkől, hogy tudatában van lapunk fontos népnevelő tulajdonságának s azt előfizetésével igyekszik is előbbrevinni. Ezt nemcsak kérjük, hanem el is várjuk lapunkat megbecsülő s megerősödésünkön dolgozó olvasóinktól.

B. B. Tusnád, K. J. Gyűrök, M. Gy. Obéba, M. S. Bágyon, K. F. Rugonfalva, F. M. Majláthfalva, K. Zs. Nagyalambfalva, B. I. Bágyon.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért lelkes és önzellen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálánkat és köszönelünket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

V. K. Versei nem ütik a közöletőség mértékét. A sikerült sorokra gyarlók következnek, végül is csalódottan kell féltretenünk költeményeit. **D. L.** Elbeszélését alkalomadtán közöljük. **V. J.** Szívesen olvastuk el jóérzésből fakadt verseit. Sajnos, lapunkban egyiket sem közölhetjük. **B. A-né.** Az előbbi üzenet önnök is szól. **K. J.** A kedves gyermekkori megemlékezést egyik közlelő számunkban közölni fogjuk. **T. S-né.** Hasonló történeteket nagyon szívesen fogadunk.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: Cs. P. Gátalja 170 (r. 1930 dec. 31-ig), M. A. Berekszó 100 (r. 1930 dec. 31-ig), Sz. J. Szentivánlőrifalva 325 (r. 1930 dec. 31-ig), G. J. Tornyai 175, ifj. B. P. Almásfegyvernek 160, F. J. Fugyivásárhely 175, H. I. Margitta 175, B. A. Kászonimég 175, Gy. Gazd. E. Gyergyószentmiklós 175, B. A. Karcfalva 175, A. M. Csikdánfalva 175, B. L. Kézdizsentlélek 175, Hitelszövetkezet Adámos 175, B. S. Szapárfalva 175, Hitelszövetkezet Szapárfalva 175, N. I. Ruszkabánya 175, D. P. Barcaufalu 163, Sz. S. Kolozs 345, M. J. Hidalmás 160, Sz. F. M. Váralmás 160, N. L. Kolozs 175, B. M. Akosfalva 175, M. L. Gernyeszeg 175, Fogy. Ért. Szöv. Backamadaras 175, B. Egri 170, Sz. S. Szinérváralja 345, ifj. S. B. I. J. Szilágyfalva 170, B. D. Kövend 100, J. M. a. Szolokma 340, ifj. Sz. A. Atya 160 lej.

Apróhirdetéseik

Apróhirdetések tarifája: Minden szó 5, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb hirdetés 60 lej. Adóztatást keresők részére 20 szóig 10 lej. Előfizetőknek minden szó 3 lej. Vastagabb betűvel 8 lej. Az apróhirdetési díj előre beküldendő.

Figyelem! Községek, magánok, legelők, vízellátását, megújításokat, súlyosított betonbontásokat, itatóvállaluk, vízvezeték, viziturbinák tervezését, építését vállalja és ingyen szaktanácsot ad Gábos Aron építészeti iradéja Sighişoara-Szegesvár, Strada Mihai-Viteaz No. 15.

Gazdatiszt több évi kitióval zonyitvánnyal rendelkező, ki modern gazdaságban teljes hatással bír, bármilyen bizalmas állást elfogadna, a Regátban Szíves megkeresést „Kötöző” jellegre a kiadóhivatal továbbítja.

Szövmunkásokat keresek Bánátba. Közlelbi felvilágosítás ad **Dr. Weissmandl, Tomnatic Nagyösz, jud. Timis-Torontal.**

Rhode Izlandi törzskönyves gyönyörűen fejlett kakasok 20 lej. Leghorn 3 hónapos kakasok 120 lej. Párosításra kiválóan alkalmas, eladók. Horváth Balázs Vintul de Sus—Felvina, Jud. Turda.

égy régi lámpáért — új lámpa

Fizetünk 500 L.,

egy régi, használt (petroleum, spiritusz, benzín, karbid stb.) lámpáért cserében az általunk most kiadott 50,000 ALADDIN lámpa valamelyikének beszerzésénél. —

Az Aladdin lámpák teljesen automatikusak. Levegőpréselés (pumpálás) és előmelegítés nélkül működnek. — 94% levegővel és 6% petroleumgázzal 80 gyertyaerősségű hófehér izzó fényt árasztanak. Zajtalan, szagtalan, korommentes. Egyszerű kezelés. Szép és elegáns. Tűzbiztos és robanásmentes. Öt évi gyári szavatosságot vállalunk.

Ismeretést
az

Aladdin

talizmánnal ingyen és bérmentve küld az erdélyi és bánáti vezérképviselőt:

**Román Aladdin
Kereskedelmi Részv.-Társ.**

**Timişoara
Temesvár**

Str. General Foch 31 szám
☉ 18. számú lámpabeváltó osztálya. ☉

Rossz lámpáért — jó lámpa.

Gazdák!

Az ideai termés talajotoknak ismét sok tápanyagát vonta el. Ezen tápanyagok legfontosabbikait

F O S Z F O R S A V

melynek a talajban való mennyisége határozza meg a termés nagyságát.

Hatása a gabonaneműeknek:

az egyenletes kelésben,
az erőteljes bokrosodásban,
a szárnak erősödésében (a megdőlés meggátlásában),
a bő kalászképződésben,
a tökéletes magképződésben,
az érés sieltetésében,
a termés fokozásában nyilvánul meg.

Ezért idejében kell a foszforsav pótlására gondoskodni.
Ezt elérjük, ha 16-18%-os könnyen oldódó

Szuperfoszfáttal

trágyázunk.

Alkalmazzunk holdanként 150 kilogrammot, ez fokozza a mennyiséget, javítja a minőséget, tositja a jövedelmezőséget!

Szerezjük be idejében szuperfoszfát szükségletünkre

Kapható:

„MARASEȘTI“

S. A. R. p. l. Industrii Chimice
București Cal. Victoriei 29. sz.

„PHŌNIX“

Fabrice de acid sulfuric și produse
chimice S. A. Baia Mare-Nagybánya

Szuperfoszfát és egyéb Mütrágyázást Terjesztő iroda, Cluj-Kolozsvár, Str. Avram Iancu
(volt Petőfi-utca) 3., Postafiók 90., és az összes gyári képviselőknél.

„Transsylvania“ Bank RT

Cluj-Kolozsvár.

Fióki nt é z e t e i:

Torda,
Gyulafehérvár,
Marosujvár,
Maroshévíz,
Ditró,
Mócs

Gyergyószentmiklós,
Csikszenteréda,
Csikszentmárton,
Kézdivásárhely.

K i r e n d e l t s é g e i:

Aranyosgyéres,

Elfogad betéteket, leszámítól
váltókat és bárhova
teljesít átutalásokat,
meghitelezéseket.

A „MINERVA“
legújabb könyvei

Pásztortűz könyvtára:

16 sz. Kovács László: Történet a férfiről. Füzve 80 —
Kötve — — — — — 120 —
17 sz. Nikodémusz Károly: Jó asszony volt a
kománé. Füzve 80 lej Kötve — — — 120 —

Magyar Nép könyvtára:

39 sz. Szondy György: Állatok, virágok — — 20 —
40 sz. Második szavalókönyv — — — — 18 —

Magyar Ifjúság könyvtára:

11 sz. Csürös E.: Fű kizöldül ó sirhanton (novella) 20 —

A pénz előzetes beküldése után portómentesen küldi a Minerva
könyvesboltja Cluj-Kvár, Str. Reg. Maria (Deák Ferenc-u.)

Minden magyar ember jegyezze jól meg,
hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

„Minerva Biztosító“ R.-T.

tehát magyar kötelesség biztosítását ide

nyereménye árát feljavíthatja,

ha 100 — lejért sürgősen megvásárolja a kolozsvári Mentő-Egyesület sorsjegyét.

Nyertesemény 1 millió L. készpénzben

összesen 2182 nyeresemény lesz 3,450.000 — L. összegben a nyertesek közt szétosztva

1930. december 21-én,

mely napon a húzás feltétlenül meg lesz tartva.

Sorsjegy kapható minden városban és 117 — lei előzetes elküldése ellenében a Sorsjegy iroda Cluj-Kolozsvár, Strada Memorandului (Unió-utca) 16, szám elküldi postán vidékre is.

„MAGYAR NÉP” kiadásában a következő hasznos és szórakoztató könyvek jelentek meg:

Dr. Rajka László: Szaváló könyv	— — —	L. 18
Dr. György Lajos: Históriai könyvecske	— — —	L. 18
Dr. Csúry B.: Magyar lakodalom (vőfélykönyv)	— — —	L. 18
Abonyi-Rass: A betyár Kendője	— — — (kifogyott)	
Egy mérnök: A földmérés kis könyve	— — —	L. 18
Dr. Kristóf György: Bokréta Jókai Mór műveiből	— — —	L. 18
Benedek Elek: Magyarok története	— — —	L. 30
Valló-Török: A méhtenyésztés vezérfonala	— — —	L. 30
Dr. Kántor Lajos: Műkedvelők színműtára	— — —	L. 30
Dr. Balogh Ernő: A föld köpenyegé	— — —	L. 18
Maksay V.: Műsor falusi műkedvelők számára	— — —	L. 18
Lampérth Géza: Egy hold föld. Elbeszélések	— — —	L. 18
Nagy Péter: Három egyfelvonásos színmű	— — —	L. 18
Benedek Elek: Erdélyi regék és népmondák	— — —	L. 20
Voinovich Bartóky: Szivárvány, Zsuzsi. Bevezetéssel sajtó alá rendezte: Dr. György Lajos	— — —	L. 18
Cs. László László: Mezőgazdasági útmutató. Első rész. Talajművelés és trágyázás	— — —	L. 18
Nemes Elemér: Daloskönyv	— — —	L. 25
Vásárhelyi János: Egymás között	— — —	L. 30
Szécsi S.: Szép a Nyikó s a vidéke és más novellák	— — —	L. 20
Földes Zoltán: Az endrédi leányvásár és más elbeszélések	— — —	L. 18
Dr. Szász Ferenc: Mindennapi kenyereink	— — —	L. 30
Kiss Menyhért: Maroszekei atyafiak	— — —	L. 18
Jakab Ödön: Versek	— — —	L. 20
Kovács Dezsőné: Petőfi Sándor és szülei	— — —	L. 18
Cs. László László: Mezőgazdasági útmutató, II. r. Növénytermelés	— — —	L. 20
Dr. Vathy Elek: A magyar szépirodalom története	— — —	L. 30
Vásárhelyi János: Az életből az életnek	— — —	L. 30
Finta Zoltán: Jancsi és Juliska	— — —	L. 20
Dr. Szász: Tanácsadó gyümölcstermelők számára	— — —	L. 30

Megrendelhetők lapunk kiadóhivatala útján.

A Ceresant

hatásosnak ismernek el
a három legfontosabb gabonabetegség
ellen: buza-köszög,
rozsa-köpenesz,
cipavetelési kólika.

Főképviselet Románia részére: „PHARMA” Studerus & Co. București II, Str. Spiru-Haret Nr. 5.

Lesóványodott, erőtlén,
vérszegény, lüdbátos
betegek részére áldás a

„GRASIN“

erőlápser. — Étvágy ja-
vító, erősítő, vérképző
hatása szemelűnő.

Kapható: gyógyszerárakban és Dr. Nagy Árpád gyógyszerárában
Cluj-Kolozsvár, Calea Motilor. — Egy doboz 120 lei. Postán küldve
135 lei. Egy teljes kurához 5 doboz 600 lei bérmentve, utánvétel.
Használati utasítás minden dobozhoz mellékelve.

Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii (Főtér)

9.

Fiókkintézetek:

Dej-Dés, Beclean-Bethlen,
Cehul-Silvaniei-Szilágycseh
Jibou-Zsibó, Zălau—Zilah.

Affiliált intézetek:

A Nagenyedi Kisegítő Tak.-pénztár
R.-T. Aiud-Nagenyed és ennek
Uioara-Marosujvári fiókkintézete —

Saját tőkék:

60.000.000 Lei.

Foglalkozik a banküzlet minden
ágazatával. Átutalásokat bel- és
külföldre legelőnyösebben
és legpontosabban eszközöl. —

Engedélyezett devizahely.

Aranyosgyéresi Agyagipar R.-T.

Ajánlja elsőrangú földgázzal
égetett hornyolt és hófarku

tetőcserepét,

normái és németmértű

fali és kuttégláját

valamint elsőrendű különböző
méretben készült

alagcsöveit.

Cég és iroda: Turda—Torda.
Telefon szám: 107.

Olvassa az **ELLENZÉK**-et,

mert a legmegbízhatóbb és legfrissebb anyagot
a legkiválóbb újságírók feldolgozásában hozza.

Hirdessen az **ELLENZÉK**-ben,

mert ezt a lapot minden komoly vevő és eladó
mindennap olvassa.

Vásároljon az **ELLENZÉK**

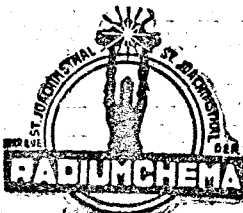
Könyv- és Zeneműosztályánál, mert a világ
bárhon megjelenő könyvet, zeneművet és folyó-
iratot azonnal és a legolcsóbban szállít.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Cluj-Kolozsvár, Strada Universității (Egyetem-utca) 8. sz.

Könyv- és Zeneműkereskedés:

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii (Főtér) 9. sz.

A „Radium“ az egészség gyógyforrása.
Csakis

„RADIUMCHEMIA“

tartalmaz valódi, a cseh állam által garantált St. Joachimshali radiumelemet.
Óvakodjunk silány utánzatoktól! — A gyenge besugárzású „Radiumchemia“
gyógyipárnácska a fájdalmas testrészt való egyszerű ráfektetéssel **gyógyít**
fájdalmat megszüntet és regenerál!... — Ezen háziszert világhírű
orvosprofesszorok többek között a következő betegségek ellen használják

Rheuma
Köszvény
Ischias
Vese
Epe
Lép
Máj
Neuralgia
Neurasthenia
Migrén
Gyomor
Gümér

Bérbetegségek
Furunkulások
Mindennemű fejfájások
Izületi gyulladások
Gennyes folyamatok
Gyulladásos folyamatok
Tuberkulotikus meg-
betegedések
Érelmeszesedés
Horai őrögdés
Golyva
Női bajok
Onkórba

Tüdőbaj
Asztma
Béniás
Náphór
Vérsegregénység
Hasi vízkór
Operáció utáni fá-
dalmas
Fogfájás és foghú-
sorradás
Szembetegségek
stb. stb. esetekben

„RADISAPON“

A valódi St. Joachimshali radiumot tartalmazó szappan. — Hatása a bőrre különösen az arc
fejbőre és a hajra ugyanaz, mint a „Radiumchemia“-nak az egész emberi szervezetre. Aktív
ugyancaak állandó. Kapható minden gyógyszerárban. Ingatlanos felvilágosítást nyerhet és beszerzés

Kolozsvári körzetvezető: **IFJ. SZELE MÁRTON**, Strada I. Rajtu 3. szám

Bistrita-Beszterce: Gellner Emil. — Oredca-Nagyvárad: Lederer Ervin, Str. Moldova 20. — Dej-
Dés: Sámuel Máttyás. — Lugoj-Lugos: Cséry Vilmos. — Targu-Mures-Marosvásárhely: Dr. Ezer-
Emil. — Dej-Dés: Sztójka László. — Aiba-Julia-Gyulafehérvár: Weill Bela. — Brasov-Brasov-
Weisz Emil Str. Hirschler 19. — Dumbraveni-Erzébetváros: Klein Gyula. — Sighisoara-Segesvá-
Wilhelm West. — Timisoara-Temesvár: Gaenger Miklós, Str. Telegrafului 6. — Sibiu-Nagyvár-
A. Reiner. — Simleul-Silvaniei-Szilágysomlyó: Hosszu József. — Resita-Resica: Glückmann Ferenc.

Romániai igazgatóság: Révész Ignác, Arad, Str. Consistorului 31